



LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

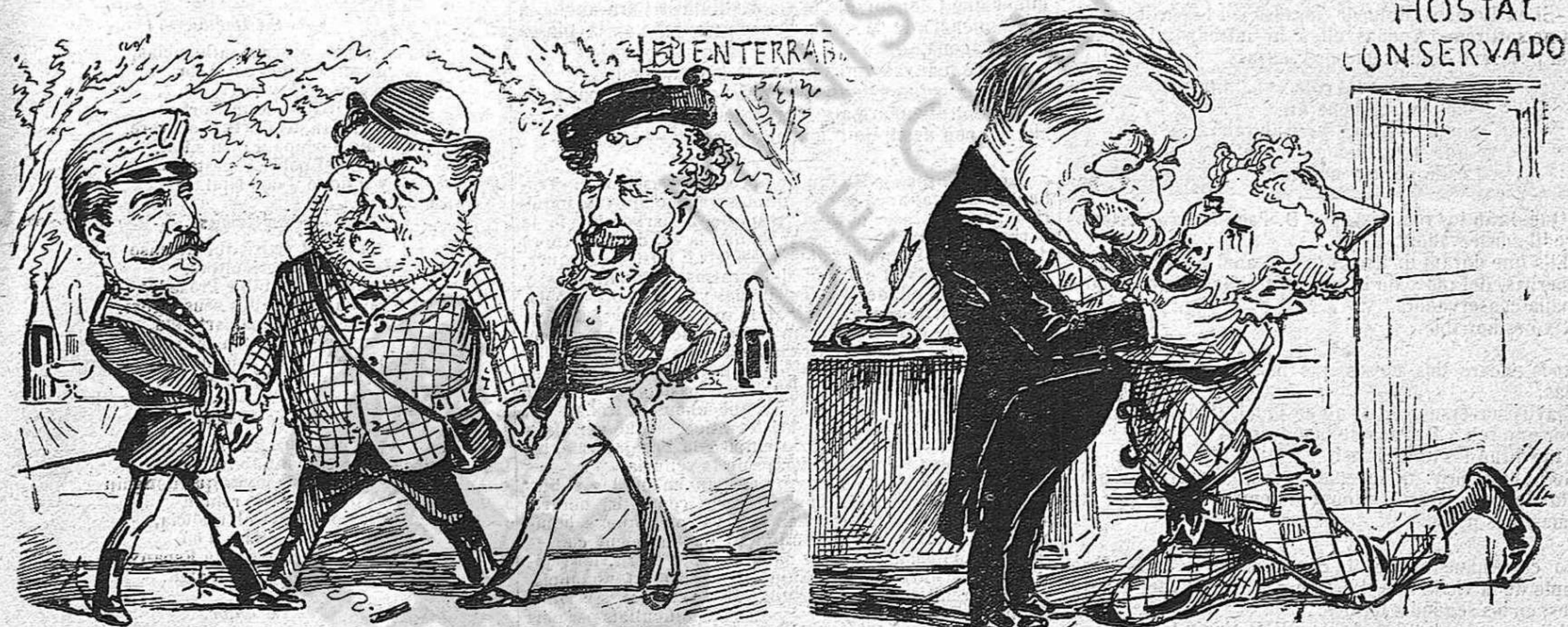
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrasats 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Libreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20 botiga.
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1¹⁰.
Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2⁵⁰.

XANFAYNA POLITICA.

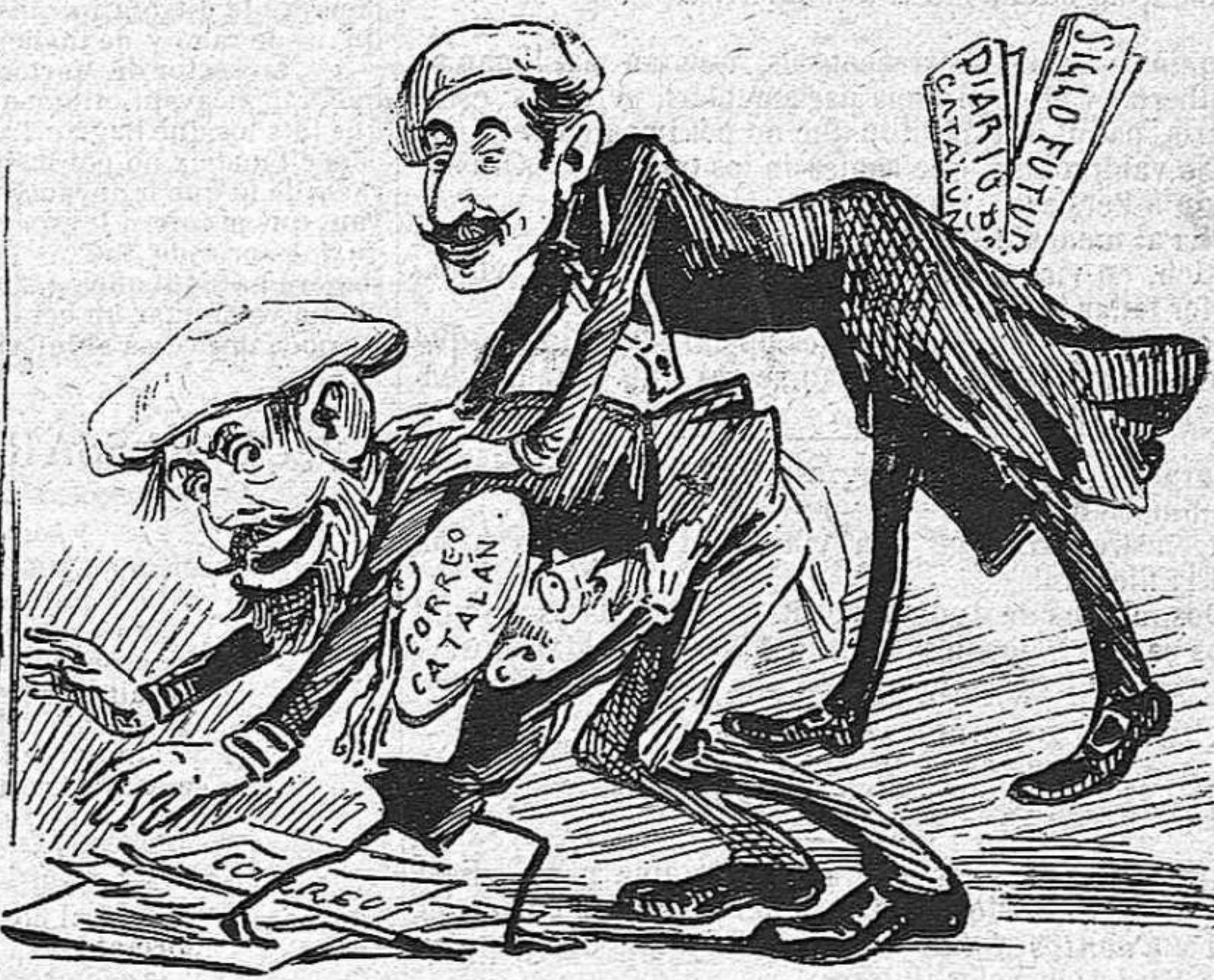


Lo partit de la conjura,
vegin si està ben guarnit
que ja canta ab tres persones...
Tres jefes y cap partit.

La tornada del fill pròdich
ja la tenen preparada...
¿La tornada del fill pròdich?
¡La tornada del fill Barra!



Ala, Sagasta, aprofitis,
refresquis bén bén i tupé
y que vingan conjurats
en quan torni á obri 'l Congrés.



Ab lo gran rey de las húngarus,
quina pena y quin dolor!
los que més lo respectavan
ja hi jugan á caball fort.



AS eleccions de diputats á Fransa se celebrarán, segóns sembla, lo dia 29 de setembre.
Fetxa gloria per Espanya, que passará á serho també per la veinya nació.
Per quellos próximas eleccions, á despit dels bulangeristas, monárquichs, reaccionaris y altres alimanyas, donarán per resultat la consolidació definitiva de la República.

Telegrafian á El Imparcial:
«Estant lo rey en la caseta de banys, al veure embarcarse á la séva mare, eridava:—«Viva la reyna!»

Comentari del Resúmen:
«Segóns totas las apariencias lo rey es monárquich.»

Valgam la Verge Maria
si no ho fos ell qui ho seria?

Gran esbalot al camp conservador.

D. Antón s' anyora y suspira per en Romero Robledo. En Romero Robledo s' anyora també y suspira per don Antón.

Es necessari reconciliarse, unirse, abrassarse, olvidar las passades injurias y demostrar de qué son capassos los conservadors quan á la temible respectabilitat del monstruo s' hi uneixi la travessura cómica del pollastre.

* * Pero la majoria dels conservadors están indignats.

En Toreno, en Silvela, en Villaverde no s' recatan de dirho ab véu ben alta.

—Si en Romero Robledo ingresa en lo partit, nosaltres ne sortirem. Apenas ell s' hi introduceixi per una porta nosaltres desfilarem per l' altra.

Si passa tal com s' ha dit
done'mi la bona nit,
donchs podrá dirse ab rahó
que 'l partit conservadó'
es lo partit més partit.

¿Qué dirán los romeristas, si D. Paco torna á portarlos al redil conservador?

¡Ells que durant quatre anys han anat ensuyant totes las herbas, del plá y de la montanya, haver de tornar á la palla conservadora!

Aixó es horrible.

No fà encare dos mesos que blassonavan de demòcratas.

Y avuy haverse de aliar ab en Pidal, l' únic conservador que reb á D. Paco de bon grat.

¿Qué dirán los romeristas!

No hi ha remey: qui accepta la companyia de un bromista de professió, s' exposa á tenir que soportar les bromas més pesadas.

Lo corresponsal que 'l Brusí sosté á París dóna compte de la visita que 'l Chah de Persia vár fer á Versalles, en los següents termes:

«Al veure 'l retrato de Lluís XVIII obrint las sessions del Parlament, digué fent moure 'l cap:—«Oh, 'ls parlaments!—¡Un mal, un malíssim negoci!»

«Cóm se veu, per més que 's tracta de un soberà semi-bárbaro, no li falta talent ni bon criteri.»

* * Jo no sé aquelets corresponsals, que tan mal lligan ab la llibertat y ab lo sistema parlamentari, perque s' están á París, patint d' esperit lo que no pot imaginarse.

«No valdria més, que agafessin los trastets y 's trasladessin á Persia?

Allá al menos disfrutarían las delicias de un sistema polítich, en virtut del qual lo soberà, lo dia que vulga, pot fer tallar lo cap al subdit que li donga la gana.

Després de tot, son tan estupendas las ideas que aquelets caps elaboran, que tan se val que 'ls tallin com que 'ls deixin estar.

Durant l' any 1888 los ingressos del Papa ascendiren á 2 milions de duros.

¡Y encare dirán que á la vinya del Senyor, s' hi ha ficat la filoxera!

¡Dos milions de duros invertits en matalassos de vuit duros cada un, donan per resultat 200,000 matalassos!

Veuran com encare hi ha gamarussos papanatas que creuen de bona fe que 'l Papa dorm á la palla.

Dintre de pochs días veurá la llum una nova edició ilustrada per en Moliné dels *Cuentos de la vora del foc* y *Cuentos del avi* deguts á la ploma del popular poeta Frederich Soler (Pitarra).

Un periódich ha tret los cálculs de lo que cada caball d' exèrcit gasta en ferraduras.

Y á tenor de aquests cálculs, resulta que uns caballs ab altres gastan de calsat quinze duros anuals.

De manera que per calsarse gasta més un caball del exèrcit que quinze pagesos espanyols.

Lo bisbe de Madrit y 'l de Salamanca, si aixis com portan mitra al cap, portessin cresta, á horas d' ara la tindrian tan encesa que farian l' efecte de un parell de pollastres á punt de agarbonarse.

Y tot per la malehida qüestió de las sissas.

Lo bisbe de Madrit va cobrarlas, y sense considerar que 'l de Salamanca hi tenia part, las ha tornadas, al iniciarse l' escandal á que ha donat lloch la conducta del Ajuntament.

Resultat, que 'l de Salamanca, fent paga de las sissas vár fer obras a la Catedral y ara 's troba sense fondos per pagarlas, y carregat de apuros.

Pero ¡qui sab, mare de Déu! Potser los arquitectos, los empressaris de las obras y 'ls provehidors dels materials, se contentaran ab algunas parts de rosari, ab uns quants días de indulgencia... porque ¿tenen fé ó no te-nen té?

Si la fé 'ls falta no son pas dignes de pendre part en las obras de una Catedral. Sempre serán obras fetas de mala fe.

Y en cas que 'n tingan, qu' es lo més probable, més val cobrar en l' altra, qu' en aquesta vida.

De manera que 'l bisbe de Salamanca, al mèu modo d' entendre sempre quedará bé.

Per xó no s' ha de apurar:
si no 'ls pot pagar ab sissas
¡qué dimontri! 'ls paga ab missas;
ó que 's tassin repicar.

La corrida del diumenge oferi pochs lances per part dels matadors. No obstant Valentín Martín se portà molt millor que Centeno que havia sustituit á Cara-ancha, à conseqüència de la ferida que aquest rebé en la plassa de Cartagena.

¡Mals aguanyats toros per aquests matadors!

Perque 'ls toros de 'n Carriquiri eran magnifichs y estavan molt ben armats, acreditant una vegada més lo zel y 'l bon desitj de l' actual empresa.

CARTAS DE FORA. — Me diu un apreciable suscriptor: «Trobantme á Vilafranca per assumptos particulars vaig inquirir algunes notícies curiosas respecte al barber que fa la barba á D. Francisco. A pesar de que la vila dista una hora de la masia del Sepulcre abont resideix l' ilustre Marqués, lo barber fa lo viatje á peu, ab las calsas arremangadas, y arriba al domicili del benemerit suat y plé de pols. A Vilafranca coneixen al tal barber ab lo sobrenom de 'L Grill.'

«L' acte de l' afeytada quan D. Francisco està bo s' efectua patriarcalment á l' entrada de la casa, entre las gallinas, ó á la sombra de una figuera. L' hi dono aquests detalls perque puga ferse càrrec de un aristocrata d' estar per casa. L' única circumstancia que abona 'l trball del barber baix lo punt de vista aristocràtic, es que per afeytar al venerable personatje no emplea la bronja, valentse de una bassina rallada del temps de la velluria.»

.. A pesar de que la ley precisa qu' en tots los pobles abont hi haja disidents deurá haverhi cementiri neutre, los protestans de Ginestar, demanavan en va que 's cumplís lo que la ley mana: y lo que no havíen pogut conseguir ab las reclamacions de paraula y per escrit, ho veieren lograt l' altre dia, ab motiu de haver mort un ancian, fora del gremi de la religió católica.—L' enterró 's verificá civilment, despès d' haverse posat mil dificultats per part del jutjat municipal. Per fi, 24 horas despès de la funció se concedí 'l permis per efectuar l' enterró, ab la circumstancia de que á un individuo de la unió evangèlica que volia fer us de la paraula en lo cementiri, com es costüm en semblants cassos, lo jutje municipal va impedirli á tota costa. ¡Sempre la ditxosa intransigència religiosa oposantse á lo qu' es de rahó y de justicia!

.. Lo rector de Martorell, á conseqüència dels piropos que li dedicavam, diumenye passat, á missa de nou, digué que tots los que llegíen LA CAMPANA anirian al infern. Y com ell mateix no pot menos de haverla llegida, per ente-rese de lo que li deyam, ja pot comensar á passar endavant que al infern l' esperan. ¡Oh y que no s' escapa! Lo qual despès de tot no li vindrà tan malament perque sempre ha sigut aficionat al foc, hasta l' extrem de que un dia va cremar un cor de Jesús de cohets. ¡No 'n podrà fer poca de gresca al infern un rector tan pirotècnich!

¿QUÉ PASSARÁ AQUEST ISTIU?

Los ministerials.

¡Qué ha de passar! La política s' ha posat á descansar, y, ara com ara, es inútil fer pronóstichs ó intrigar. Nosaltres serém los amos com hem sigut fins aquí, y 'l que tracti d' alsá 'l gallo... ja sabrá lo qu' es patí.

Los canocistas.

L' actiu Romero Robledo tornarà al nostre costat, portantnos la séva rispa y la acometivitat. Ab ell es bastant probable.

per no dir qu' es casi cert, que per 'llá á mitjós d' octubre conquistaré lo poder.

Los conservadors antichs.

Si 'l pollo torna ab en Cánovas y en Cánovas li diu si, tots nosaltres desde luego pendré un altre camí. De manera que si 'l monstruo no té un xich de previsió, potsé aquest istiu s' acabi lo partit conservadó.

En Romero Robledo.

Jo seguiré armant barullo, sense casarme ab ningú. ni adoptar may cap bandera ni esfarmé un moment seguí. Potsé tornaré ab en Cánovas, potsé 'l combatiré á mort: lo mèu lema serà sempre, embolica que fa fort.

Los nocedalistas.

Lo partit que fa pochs días hem acabat d' inventá, com l' istiu tot ho secunda, desseguida creixerá. Lo Papa 'ns donarà apoyo, y ab los fueros que gastém y 'l talent del nostre jefe, iquí sab hont arribaré!

Los carlistas.

A la primera sumanta dels nostres periódichs braus, lo partit nocedalista se 'n anirà á con Pistras. Per 'llá á darrers de setembre, si tenim constància y fé, d' aquest partit de facciosos ja no 'n té de quedar re.

En Martos.

Aniré buscant influencias, tocant l' interès ó 'l cor, regiraré cel y terra y arribaré á ferme fort. S' obran las Corts al octubre, vaig á ocupá 'l mèu sitial, agafó al pobre Sagasta... y li dono 'l cop fatal.

En Gamazo.

Tot fent veure que defenso los tronats agricultors, veure si 'l temible Práxedes calma un xich los seus rigors. Si 'm vol da una cartereta, com que jo ja soch gaf vell, potser que tornant de fora formi ministeri ab ell.

En Cassola.

Continuaré fent lo serio, conferenciant ab tothom y anant als convits que donguin los dissidents de renom. Miraré sempre ab maliciá, quan parlaré, faré 'l bú, y així lograré que á Espanya creguin que jo soch algú.

L' autor.

La gent se 'n anirà á fora, hi haurá festas á trompóns, pendré banys á la mar vella, menjaré alguns melons; sufriré mosquits y moscas, y 'l sol serà bastant viu, venint á passá, en resumén, lo que passa cada istiu.

G. GUMÀ.

FANTASÍAS POLÍTICAS.



I.

EPARTINT lo temps entre las graves ocupacions de la política y las honestas recreacions del cos y del esperit, en Sagasta passa la vida á Alzó'a, rodejat d' una pila de personatges, que acuden allí ahont hi ha don Práxedes, com las moscas á la mel.

A certas horas llegeix los diaris de Madrid, y veu l' afany dels periódichs conservadors per fer creure á la gent que per tot hi ha partidas.

Devegadas conversa ab los seus amics y parlan de política y d' altres coses.

Després traballa una mica y despès se 'n va á passejar. Un dia se li ocurreix fer una excursió á una altura ve-hina.

—¿Que vés ab mi?

Tractantse de acompañar á don Práxedes, tothom s' apressura á agregar-se á la comitiva.

En Sagasta, qu' es l' únic que sab lo camí, va al davant, servint de guia. Entusiasmantse de mica en mica,

comensa á apretar lo pas, fins que acaba per adelantarse a tots los demés.

Arriba á la cima de la montanya que van á visitar, se gira y veu als seus amichs ressagats, alguns cents metres lluny.

Don Práxedes se treu lo mocador y l' agita en senyal de triunfo: los demés ho observan y cridan, per fer brometa:

—Viva!

L' endemà casi tots los diaris conservadors de Madrid publican aquesta espantosa noticia:

«En las alturas próximas á Alzola se ha levantado otra partida. Ayer se la vió reunida al caer la tarde. El jefe agitaba una bandera blanca y los demás individuos gritaban: ¡Viva! Se ignora el color político de los sublevados.

—Qué hace el gobierno?

—Qué hacen las autoridades?

—Qué dice á todo esto el señor Sagasta, que justamente veranea en el propio Alzola?»

II.

Assentat melancòlicament vora l' mar, en Romero Robledo contempla l' moviment de las ayguas al rebullir en la barra de San Sebastián.

—Qui sab en qué pensa!

Potser medita las conseqüències de la sèva tornada al costat de 'n Cánovas.

Potser comensa á buscar frasses pèl primer discurs que farà al obrir-se novament las Corts.

Potser... en fi, aviat ho sabrem. Preguntémeli.

—En qué pensa, don Paco?

—Jo? En res. M' estava mirant la barra d' aquest port y feya comparacions.

—Comparacions! Entre què?

—Entre la barra de San Sebastián y la mèva.

III.

—Qui son aquells dos que gesticulan ab tanta animació en mitj de la platja de Biarritz?

—En Gamazo y en Cassola

Estàn conferenciant y posantse d' acord. Pero la feyna es una mica llarga, lo lloch inconvenient y los periodistes que 'ls voltan per ensumar lo que diuhen, molt més inconvenients encara.

—Fiquémnus mar endins y així podrém enraharon sense peril de indiscrecions? —diu en Gamazo.

En Cassola accepta la proposició del patriarca del blat, y tres minuts després s' abandonan á las onades y comensan á nadar vigorosament.

—Més endins? —pregunta en Cassola.

—Més; —respon en Gamazo. —Hem d' allunyarnos de manera que ningú siga capás de poguernos seguir.

Ja son qui sab ahont. Don Germán s' atura y diu al general:

—Mantinguémnus aquí. De fixo que desde Biarritz no més nos veuen los caps.

En efecte. Los banyistas que han anat acudint á la platja y que no saben res de la fugida dels dos polítichs, miran en direcció sèva ab l' ajuda dels gemelos y diuhen assombrats:

—Qu' es estrany! Allá baix se veuen dugas caribassas sobre l' ayga...

IV.

En Moret es á París

Visita la Exposició y demostra desitjos de pujar á la torre Eiffel.

Lo famós ingenier se presta á acompañarlo.

En lo moment en que comensa á fer l' ascenció, en Moret pregunta á M. Eiffel;

—Quànt té aquesta torre d' alsada?

—Tres cents metres.

Pujan lo primer trajecte y al arribar al primer pis, en Moret torna á preguntar:

—Quànt té aqua sta torre?

—Tres cents metres.

Arriban al segón pis y altra vegada la mateixa pregunta:

—Quànt té aquesta torre?

—Tres cents metres.

Alcansan, per fi, la cúpula del gran monument y en Moret torna á preguntar:

—Quànt té aquesta torre?

—Tres cents metres.

—Caramba! —diu llovers don Segimon, contemplant encantat á M. Eiffel —caramba! que m' admiram aquests homes que sempre diuhen lo mateix!

—Qué no ho fa aixis vosté?

—Jo? Si jo estés en lo seu lloch, tan aviat diria tres cents metres, com tres mil... com quatre canas.

FANTASTICH.



—I admetre la dimissió del alcalde de Madrid, lo gobern declara qu' está molt satisfet del zel y la intel·ligència ab que ha desempenyat l' arcadia.

Lo dia que á don Francisco li admelin, no podrán dirli semblant cosa.

Perque don Francisco en lloch de desempenyala l' empènya.

Sagasta està prenent los banys de Alzola.

Hasta ab aixó té sort l' home del llopé.

Quan los conjurats voldrian veure'l de baixa, 'ls metjes li receptoran los banys de Alzola.

Al nort d' Espanya pren banys de mar la reyna regent.

Al nort de Fransa, pren banys de mar en Ruiz Zorrilla.

Onas que van y que venen,
onas que venen y van,
si al mitj de la mar se troban,
quinas cosas que 's dirán!

L' insigne Moret ha cantat la palinodia.

Es cert qu' ell va dir al redactor del *Imparcial*, allò que aquest publicava contra l' gobern; pero no va dirlo ab los mateixos termes, y ademés aquell dia estava de humor molt negre.

En una paraula, que si va dirlo, no ho volia dir.

Aquest home sempre serà l' mateix.

Extén la mà per fer una caricia al gobern y ab una mica més li tréu un ull.

¡Que s' hi ha de fer, si sempre està tan nerviós y té unas unglas tan llargas!

Lo general Cassola ha resumit la sèva actitud dihen:

—Estém en un compàs d' espera.

Que 'm' dispensi l' general: no estan en un compàs, sino sobre un compàs... y per la banda de las puntas.

Se queixava un jove de que patia mal de pedra.

—Uy, aixó ray, no t' afligeixis. Vols un remey segur per expelir la pedra?

—Si. Diga.

—Ménjat un mandró.

Un detall del Shah de Persia.

Quan van presentarli al encarregat de negocis d' Espanya, en ausència del embajador, de primer moment no va saber de quin país li parlavan; pero al poch rato, donantse una patadada al front, exclamà:

«Je sais... Le pays ou il y a un petit chah comme ça.» (Ja sé: lo país que tenen un petit chah d' aquest tamany).

Y separava las dos mans cosa de un pam y mitj.

Lo correspolson que dóna la notícia, asegura que de aquesta tetxa coneixen als espanyols ab lo nom de:

—Los del petit chah.

Durant lo mes de juny i en quant dirían que ha aumentat la Deuda flotant?

En la friolera de 32.879,000 pessetas.

Pensant ab aquestas coses

francament, jo m' esgarri...

Cóm més flota aquesta deuda,

més lo pais se 'n vá á pico.

A la Boqueria s' ha pujat la carn de bou.

Anant seguint las coses així, succehirà ab aquest bou lo mateix que ab l' altre.

No podrà ser habido.

Vull dir què s' escaparà fins de caure á la cassola.

—Quin nom té la nova malura, què s' ha apoderat de las vinyas? Me sembla qu' es un nom anglès.

—Exactament. S' anomena l' *blak root*.

—Y qué vol dir?

—Blak, negra y root, podridura.

—Podridura negra? Contra aquesta si que 'ls cappellans no hi podrán res. Per allò que dihen: «llops ab llops may se mossegan.»

Continua parlantse de partidas.

Pero las partidas no 's deixan veure.

Quan D. Práxedes liquidi la sèva casa de comers, podrà dir:

—Mentre hi estat al frente del negoci, he tingut moltes partidas fallidas.

Los conjurats han celebrat un esmorzar á Fuente-rabia.

Hasta ab aixó del siti han sigut oportuns.

Com qu' estan tan enrabiats han anat á Fuente-rabia.

Van menjar molt y van parlar poch.

Es lo seu lema:

—Pocas paraules y molts fets.

En Romero Robledo, mentres se cruspia un tall de llançons, va dir:

—Todos nosotros comulgamos en la misma religión.

En Cassola exclamà:

—Sentim, volém y menjém lo mateix.

Y D. Cristina posà fi á la reunio mandatoria, ab un breu discurs sobre la superioritat de l' arrós de las setesomias, sobre 'ls demés arrossos.

Ultim detall:

Entre 'ls guisats que van servirse van mereixer los elogis de tots los comensals un magnífich plat de Bou á l' adoba.

Sembla que en lo proxim octubre, 's constituirà un ministeri de notabilitats!

Sr. Bañolas, Sr. Bis, Sr. Lloret... esperans!

Un ministeri de notabilitats!

Si en Sagasta no 's crida, no té perdó de Deu, ni de D. Francisco!

Una frasse del gran actor Novelli.

Després de la representació del drama *Un romanço parigino*, en que Novelli sucumbeix de una manera admirable, víctima de un atac de feridura, li deya un seu amic:

—Per forsa devéu haver estudiat aqueixa manera de morir, del natural.

—Axis es en efecte—va respondre Novelli.—Per aquestas cosas res més fàcil que trobar models. Models d' homes desgraciats n' he trobat sempre, ara d' homes felisos, aquesta es l' hora que no n' hi vist cap.

—Que no ho saben? Corren duros falsos de cristall, que a primera vista semblan bons.

A un amich meu van endossarni un parell, y deya desconsolat:

—Pero que dimontri 'n faig ara de aquest parell de vidres?

—Jo fos de tú—vá dirli un seu company—los netejaria y me 'n faria unes ulleras.



A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

1. XARADA.—Car-me-ta.

2. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Corundela.

3. GEROGLÍFICH.—Per escoceses Escocia.

Han enviat las 3 solucions los ciutadans Quatre Burots, J. Usón, Diego y Cap de Ciudria; n' han endavinadas 2, Un de fora y F. Moro; y una no més Pau Palitrocas y J. Sarabia.



XARADA.

La Tersa-dos y 'n Dos-hu
son un parell molt ditzós
puig la pau y l' alegria
no ls deixa may á tots dos.

Ella ensenya d' hu-segona
que per ara li va bè,
y ell es un expert total
que guanya bastant diné.

MAGINET PETIT.

TRENCA-CLOSCAS.

D. FLORA BOSET.

MALGRAT.

Formar ab aquestas llétras lo títul de un drama català.

BRUNO DURÁN.

GEROGLÍFICH.

M.

a.

I.

M.

A.

QUATRE PATRIOTAS.⁽¹⁾

Lo cor mateix de París s'aireca un monument grandios que si bé havia servit un dia per rendir culte religiós à Santa Genoveva, està destinat avuy à perpetuar la memoria dels homes ilustres de la Fransa. Sobre l'intell de la porta s'hi llegeix la següent inscripció:

«ALS GRANS HOMES, LA PATRIA RECONEGUDA»

Y allí descansan, en efecte, los restos dels homes célebres que més han contribuït à la gloria de la nació.

Lo dia 4 del corrent agost s'efectuà à París solemne festa cívica, com si la República francesa volgués unir al entusiasme que produeixen las maravillas de las arts y de la industria acumuladas en sa Exposició universal, l'admiració que han de despertar en tots los esperits las expansions més puras del patriotisme.

Lo Panteón obri sus portas pera donar eterna acullida à quatre nous estadáns, dignes tots ells del agrahiment de la patria.

¿Quí eran aquests?

Aném à presentarlos als lectors de LA CAMPANA.



CARNOT.

Avi del actual president de la República.

Nasqué à Nolay lo dia 13 de maig de 1753. Als divuit anys entrà de subminent en l'escola de Mezieres y al any 81 era capità, haventlo enviat lo govern a Calais, ahont devian executarse grans tràballs de fortificació. Dos anys després se donava à coneixer per son *Elogi de Vauban*, y era tingut per un dels més distingits ingeniers de aquell exèrcit.

Al esclarir la Revolució s'mostrà partidari entusiasta de las novas idees. Los electors del Pas de Calais l'enviaren à l'Assamblea legislativa; sigueu després diputat de la Convenció nacional y membre del Comité de Salut pública.

D'aquí data la seva fama. La Fransa estava invadida, combatuda à un temps per la coalició extrangera y pels enemichs de la República. Carnot s'encarregà de organizar la defensa. La posteritat li ha donat lo títul de *organizador de la victoria*.

Gracias à la seva iniciativa, votà la Convenció una leva en massa, què proporcionà 800.000 homes à la patria en perill. Lo capitá Carnot los organisà rápidament y 'ls llansà à la lluita. Un any y mitj després pogué dir ab orgull «Durant lo meu mando s'han guanyat 27 batallas, d'elles 8 campals y 120 combats parciaus. L'enemich ha perdut 80.000 homes morts sobre l'camp de batalla y 91.000 presoners, 3.800 canons y 70.000 fusells.»

Vintiquatre horas després de presentar aquest brillant resum dels seus serveys, lo gran Carnot ascendia per rigorosa antigüetat, al empleo de comandant!

Durant l'imperi s'mantingué apartat de la política. Sols quan altra vegada l'extranger, atret pels descalabros de Napoleon, amenassà à la patria ab una invasió, sortí de son retrahiment y contribuït à la defensa de Amberes, desplegant tots los recursos de son inagotable geni estratègic.

La restauració monàrquica enconada y rencorosa, desterrà al insigne patriota que tan havia trabajat per la glòria del seu país. Carnot morí à Magdeburg (Alemanya), lo dia 2 de agost de 1823.

Un fiel criat, desitjós de conservar son cadáver, omplí la caixa d'alcohol; pero com coincidis ab son entierro una furiosa tempestat, y ressonés un tró formidable en l'acte

mateix de anarlo à treure del túmul, los sepulturers deixaren caure la caixa que's badà y fugiren à tota pressa, al veure que un ciri caygut arbolava l'alcohol. Lo mateix criat salvà l'cadáver de la cremació ab perill de sa propia vida.

Los restos del gran Carnot han tornat à Fransa, sent inhumats en lo Panteón dels homes célebres.



MARCEAU.

Es una de aquellas figures admirables que sols surgen en los grans períodos revolucionaris.

Marceau havia nascut à Chartres en 1769; sos pares tractavan de destinarlo à la magistratura; pero à l'edat de 16 anys sentava plassa de soldat; als 22 era ja comandant y als 23 general en jefe del exèrcit del Oest. Pocas vegadas s'haurà vist un general més jove. Va'ent, decidit, seré, y dotat de una intel·ligència superior, ningú com ell sabia cambiar un plan sobre l' mateix camp de batalla. En la batalla de Mans va derrotar à 20.000 insurrectes de la Vendée; à Fleurus peleà ab tal ardiment que li mataren dos caballs. Lo Comité de Salut pública li adjudicà l'títul de *Lleó del exèrcit francés*.

Destinat després al exèrcit del Est ocupava l'pas de Altenkirchen, quan s'adelantà per explorar lo terreno. Un cassador tirolés apostat darrera de un arbre al veure un oficial superior à tret seu foch, afintant tan bè la punteria, que la bala després d'atravessarli l'bràs esquert, se li clavà dintre del pit, morint al dia següent entre 'ls seus enemichs, en poder dels quals havia caygut.

Pero era tal l'admiració que aquests sentíen per ell, que li tributaren honors equivalents à una apoteosis. Al ser enterrat sobre l' mateix camp de batalla, l'artilleria francesa y l' austriaca uniren l'eco dels seus canons fent salva en obsequi del ilustre general, mort à la edat de 27 anys, després de haver assombrat al mon ab lo seu geni.

Més tard lo desenterraren per evitar que 'ls cuchs de la terra 'l consumissen y sigueu incinerat. Sa germana Emira conserva las cendres de Marceau ab religiosa veneració.

Desde l' dia 4 de agost figura en lo Panteón nacional.



LA TOUR D'AUVERGNE.

Es lo modelo dels soldats plens de desinterès, haventse fet célebre per sus bassanyas.

Nasqué à Caraix, en 1743, de una noble familia; entrà de subminent en una companyia de mosqueters y ansiós de bregar contra 'ls inglesos, se allistà voluntari en los exèrcits espanyols. A Mahón pegà foch à un navío de la Gran Bretanya: un altre dia atravesà un llarch espat per davant del foch enemich sens més objecte que recullir à un seu company ferit y carregarsel à las espal·les fins à deixar-lo en lloc segur, després de lo qual tornà tot seguit à la brega. Lo govern espanyol volia recompensar-lo ab una pensió, y ell la retraxà prenent sus proeses com à fets los més naturals y propis de un soldat.

Entrà en los exèrcits de la República, demanant sustituir al fill de un seu amic de 80 anys, en qualitat de soldat ras. Tenia llavors 53 anys. Napoleón volia donar-li el títul de *primer granader de la Fransa*, qu'ell retraxà com retxassava sempre tots los honors diuent qu'entre soldats de la patria no hi ha primer ni últim.

Un diputat li oferia un dia la seva protecció.

—Seréu, sens dupte, bén poderós quan tal oferiment me feu —digué'l veterano.

—Sí: diguéu lo que se 'us ofereix.

—Està bé: en aquest cas demano per mí...

—¿Qué? ¿Un ascens?

—Nó: un parell de sabatas.

La majoria dels soldats en aquella època anaven completamente descalsos.

La Tour d'Auvergne morí lo dia 27 de juny de 1800 en las alturas de Oberhausen, ab lo cor atravesat de una llançada. Tot l'exèrcit francés descontantse un dia de sou contribuït à la construcció de l'urna en que's guardà 'l seu cor, y que durant molts anys, sostinguda per un sargento, figurà al cap de la companyia à que havia pertenecut l'intrépit granader.

Se 'l donava per present en los actes del servey y al passar llista, al nom de *La Tour d'Auvergne* respondia 'l sargento: —«Mort en lo camp del honor.»

Lo cor de aquest valent que figurava ja en lo Panteón, fou expulsat de allí per la restauració, que, com las hienas, ni als mors respectava.

La República acaba de pagarli 'l deute d'honor que li devia la Patria francesa.



BAUDIN.

Aquest, sense ser militar, morí com un heroe. Fill de Nantua, ahont nasqué en 1801 estudià la carrera de medicina, prestant sos serveys en diversos hospitals tan de Fransa com de la Argelia.

Desde que s'estabí à Paris se donà à coneixer prompte per sus ideas republicanes y al estallar la revolució de 1848 sigueu nombrat representant del poble en l'Assamblea legislativa.

Vingué 'l cop d'estat del 2 de desembre, aquella infame traició perpetrada per Napoleón lo petit. Baudin se reuní ab alguns diputats resolt a sostenir fins al últim extrém la causa republicana. A la matinada del 3 de desembre, ostentant las insignias del seu càrrec, recorrió l'arrabal de Sant Antoni excitant al poble à la resistència.

Un home del poble, recordant qu'ls diputats cobraven una dieta de 25 franchs diaris, li digué:

—Potser sí que 'us creyéu que aném à fernes rompre l'ànima en defensa dels vostres 25 franchs.

—Esperéu una mica, replicà Baudin, y veureu com per 25 franchs se mor.

Dit això, escalà una barricada, presentant lo pit descobert als pretoriáns del emperador, y una descarga de aquests lo seu rodar per las pedras.

Ab Baudin moríà la segona República francesa.

La tercera, basada en la llibertat, en la pau, y en lo progrés, acaba de donarli alberch en lo Panteón, per exemple y ensenyansa dels que pugan somiar encare ab l'infamia de una nova Dictadura.

P. K.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatre, 21 y 23.

(1) Los retratos auténticos que figuran en lo present articlo son copia dels que publicava la acreditada ilustración de París *Le monde illustré*.